

รายวิชา กลุ่มบูรณาการ
(แกนหลักสังคมศึกษา)

เรื่อง ราชผู้พิชิต ๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ผู้สอน ครูจตุรรัตน์ ดิษฐวงศ์

เรื่อง... ราหูผู้พิชิต

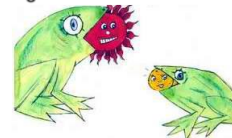
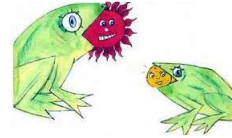
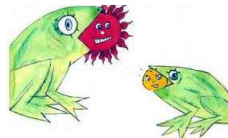
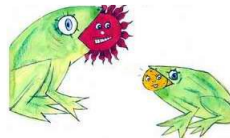
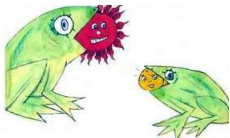
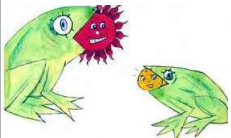
จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายการเกิดสุริยุปราคาได้
๒. บอกผลกระทบที่เกิดจากการเกิดสุริยุปราคาได้

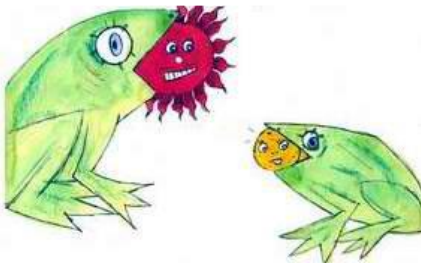
นิทานเรื่อง กบกินเตี๋ยน

ในสมัยก่อนพระเจ้าเหา มีครอบครัวหนึ่ง ได้ตั้งบ้านเรือนอยู่นอกเมืองครอบครัวนี้มีอยู่ด้วยกัน ๔ คน คือ พ่อ แม่ ลูกสาวสองคน ในสมัยนั้นถ้าครอบครัวไหนมีลูกสาวก็จะได้รับการอบรมเรื่องภายในบ้าน เกี่ยวกับการเป็นแม่บ้านที่ดีเช่น การจัดการบ้านการเรือน ความประพฤติ กิริยามารยาท ตลอดจนการทำอาหาร และในครอบครัวนี้ก็ได้อบรมในเรื่องต่างๆ ตามธรรมเนียมประเพณีของชาวล้านนา ต่อมาไม่นาน ทั้งสองคนก็สามารถที่จะทำได้อย่างชำนาญวันหนึ่ง พ่อแม่บอกให้ลูกสาวทั้งสองคนไปทำอาหารเพื่อจะได้ ทดสอบฝีมือ ทั้งสองคนก็เข้าไปในครัวแล้วช่วยกันทำอาหารจนเสร็จ และทั้งสองคนก็ทดลองชิมดูรสชาติ ที่ได้ทำมาแต่ด้วยรสชาติที่ไม่ถูกปากซึ่งกันและกัน ทั้งสองจึงโต้เถียงกันจนอดกลั้นไม่ไหว พี่สาวจึงเอาปาก (ทัพพี) ฟาดหน้าน้องสาว ส่วนน้องสาวก็เอาปาก (ไม้ตีพริก) ฟาดหน้าพี่สาวของตัวเอง ต่อสู้กันจนตายคาที่

เมื่อทั้งสองตายไปแล้ว ยมบาลได้นำวิญญาณของทั้งสองไปพิพากษาและตัดสินว่า “ทั้งสองนี้ได้ทำการอันน่าบัดสีมาก สมควรจะได้ตกนรกทั้ง 7 ชั้น” เมื่อตกนรกไปแล้วก็ให้คนพีไปเกิดเป็นเดือน / ตะวัน ส่วนคนน้องไปเกิดเป็นกบ เมื่อทั้งสองไปเกิดแล้ว ก็ยังอาฆาตกันอยู่ดี เมื่อใดที่ได้มีโอกาสพบกันอีกความอาฆาตแค้นก็เกิดขึ้น คนน้องจึงได้อำปากคาบเดือน / ตะวันคนพี ไว้ในปาก ฝ่ายชาวบ้านชาวเมืองเห็นเหตุการณ์นี้เมื่อใด ก็เกิดความสงสารเดือน / ตะวัน ก็ช่วยกัน ตีเกราะ เคาะไม้ ไล่ให้กบตกใจจะได้ปล่อยเดือน / ตะวัน ออกมา ดังเช่นทุกวันนี้

รูปภาพแสดงสุริยุปราคาเต็มดวง

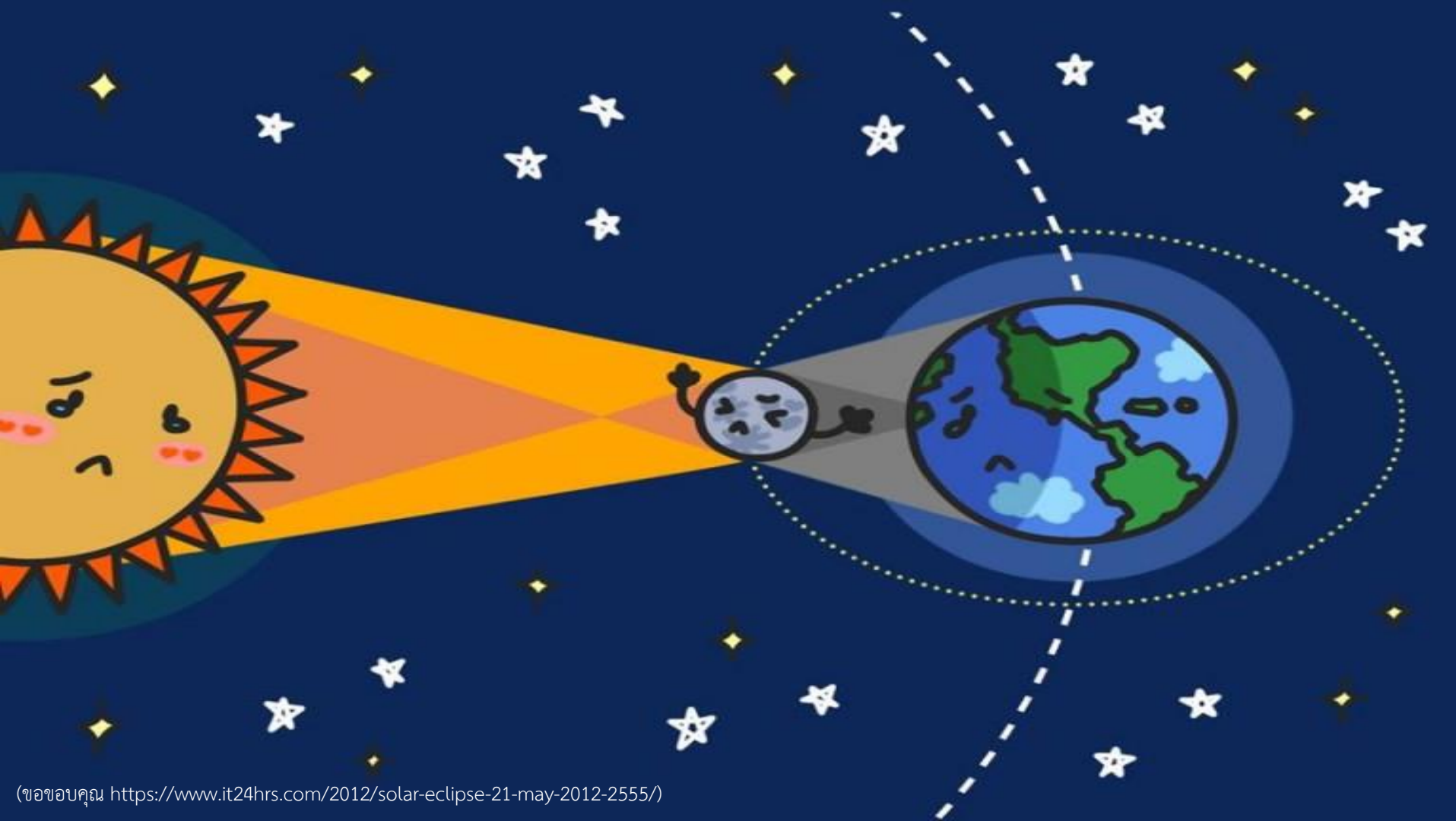
รูปภาพสุริยุปราคาวงแหวน

สํริยุปราคาเกิดขึ้น
ได้อย่างไร

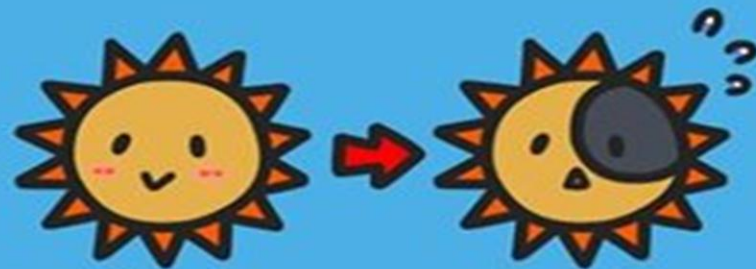

เพื่อนๆ เคย
สงสัยไหมครับ

ว่าบางครั้งดวงอาทิตย์
ทำไมจึงดูแว่วๆ แห่วๆ
...หรือหายไปจากฟ้า

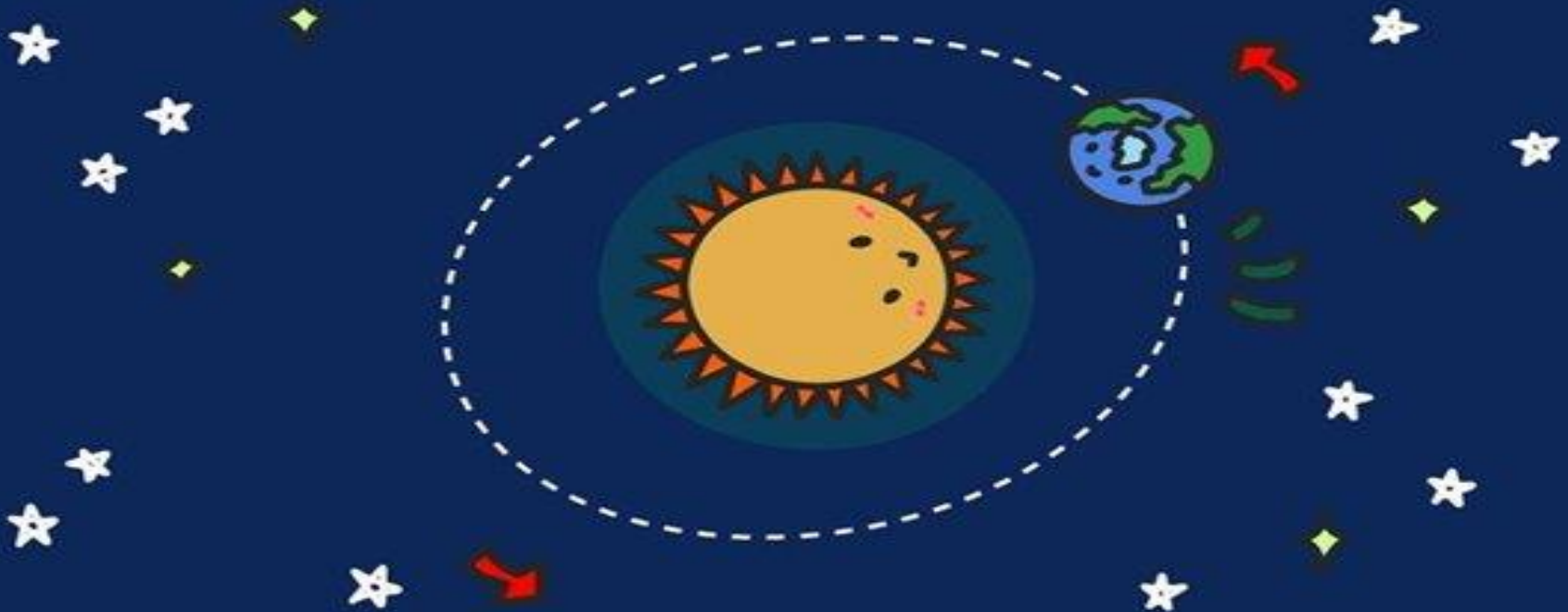

คุณแม่บอกผมว่า...นั่นคือปรากฏการณ์

"สุริยุปราคา"

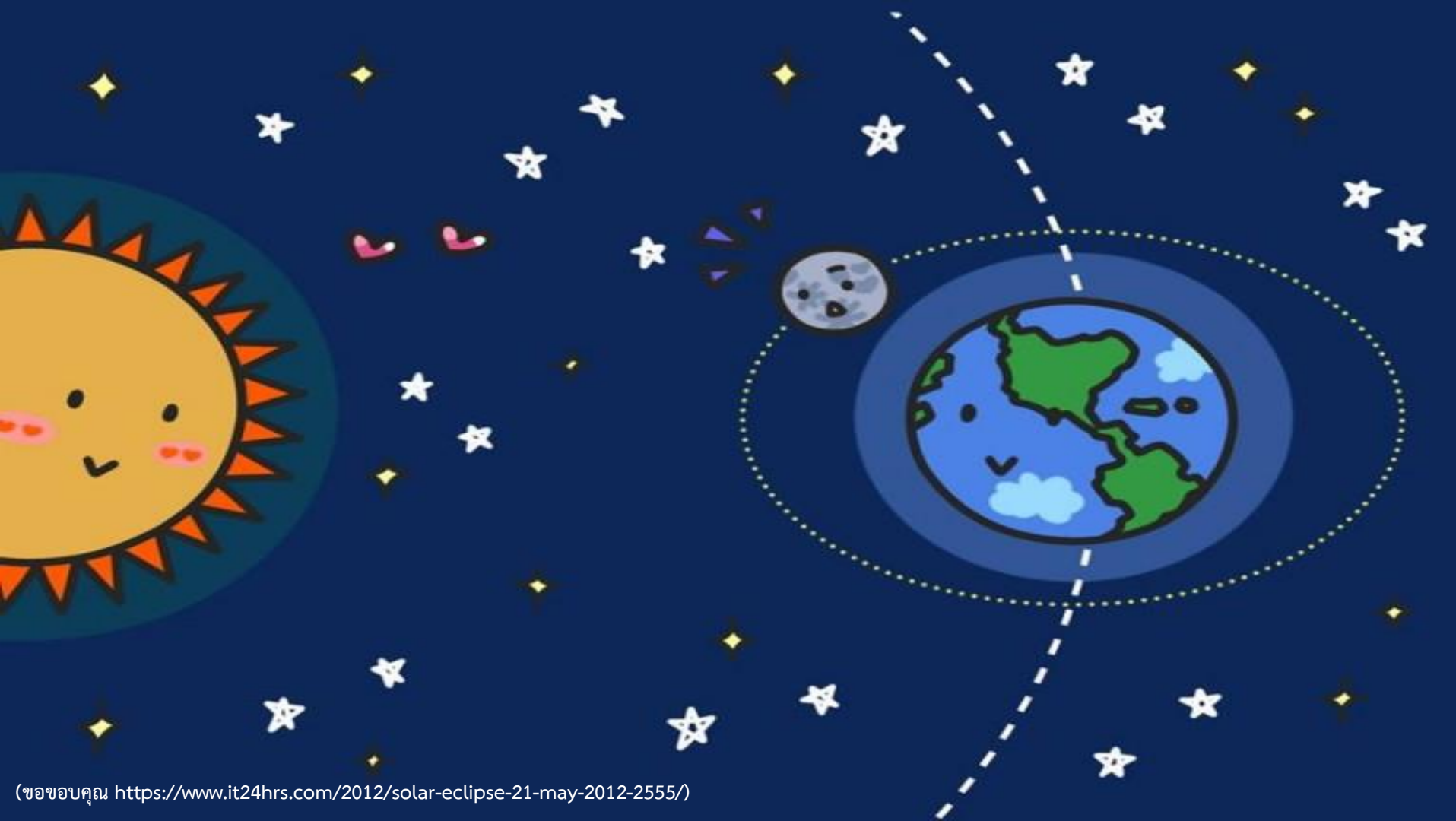
...ครับ

ใน 1 ปี โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ 1 รอบ

ใน 1 เดือน ดวงจันทร์โคจรรอบโลก 1 รอบ

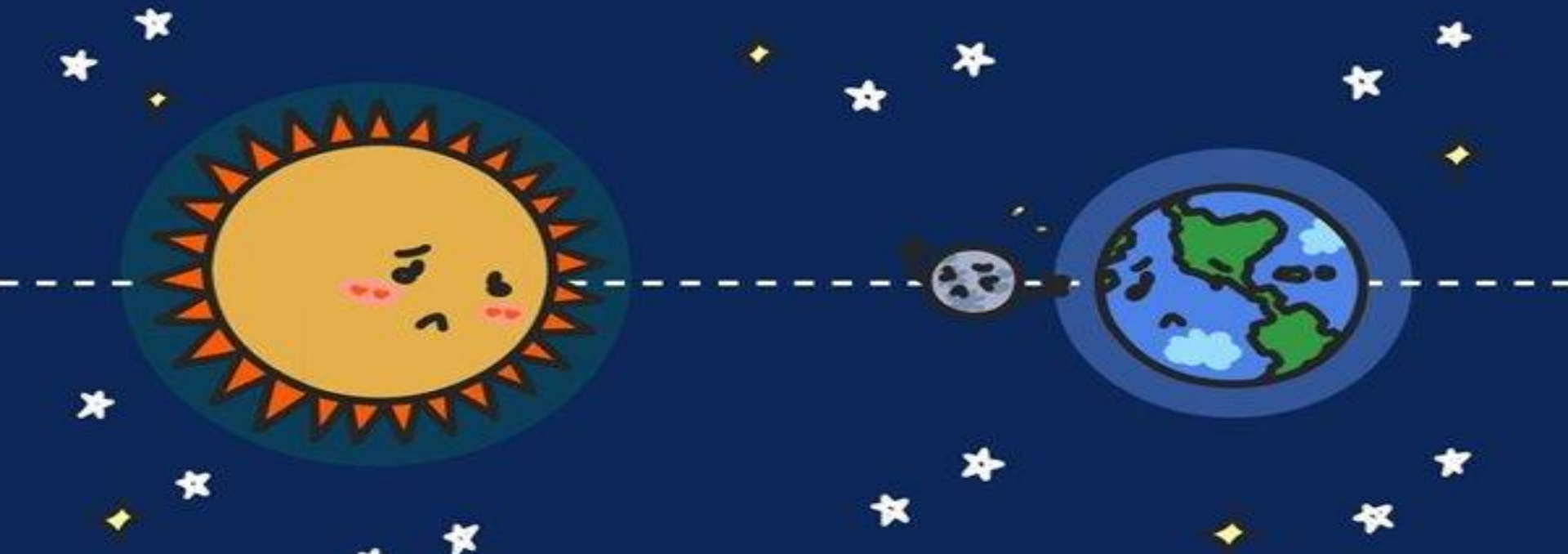

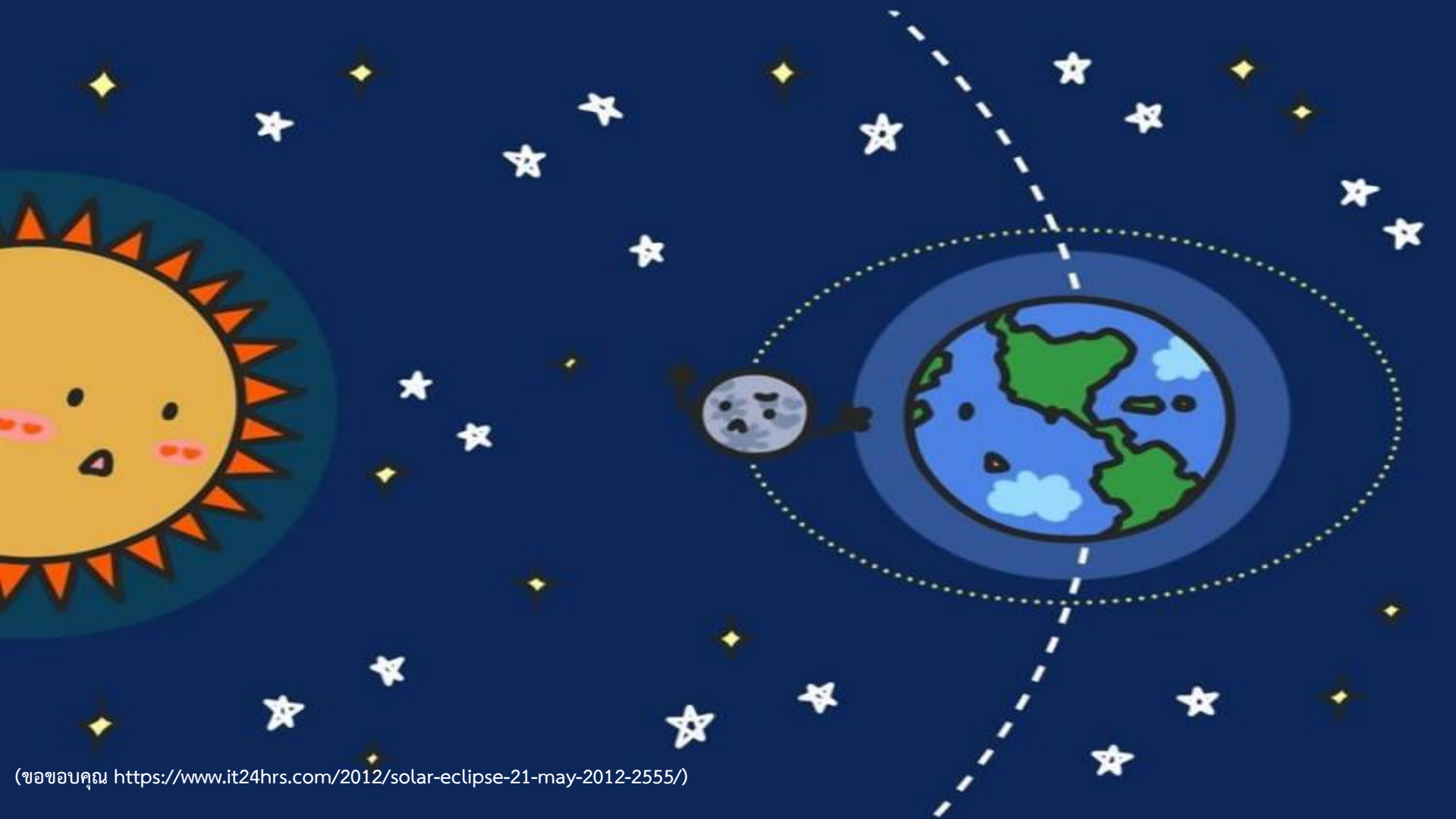

บางครั้งดวงจันทร์โคจรมาอยู่
ระหว่างโลกกับดวงอาทิตย์

หากวัตถุทั้ง 3 โคจรมาอยู่ในแนวเดียวกันพอดี

ดวงจันทร์จะบดบังดวงอาทิตย์

คนบนโลกบางทีก็เห็นดวงอาทิตย์แว่แว่
...หรือบางทีก็หายไปทั้งดวงเป็นเวลานานๆ

แต่...เอ๊ะ!

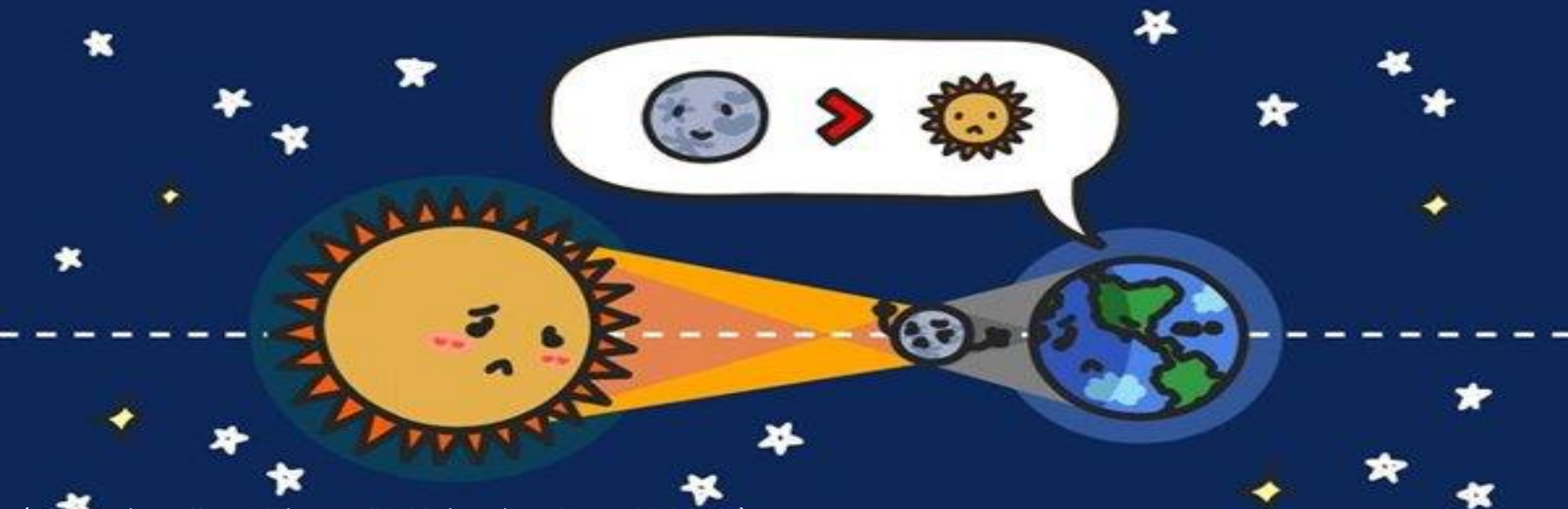
ทำไมบางที่ดวงอาทิตย์ถึงหายไปทั้งดวง
แต่บางที่ถึงกลายเป็นรูปวงแหวนนะ?

ดวงจันทร์โคจรรอบโลกเป็นรูปวงรี แต่ละวัน
จึงเห็นดวงจันทร์มีขนาดปรากฏต่างกัน

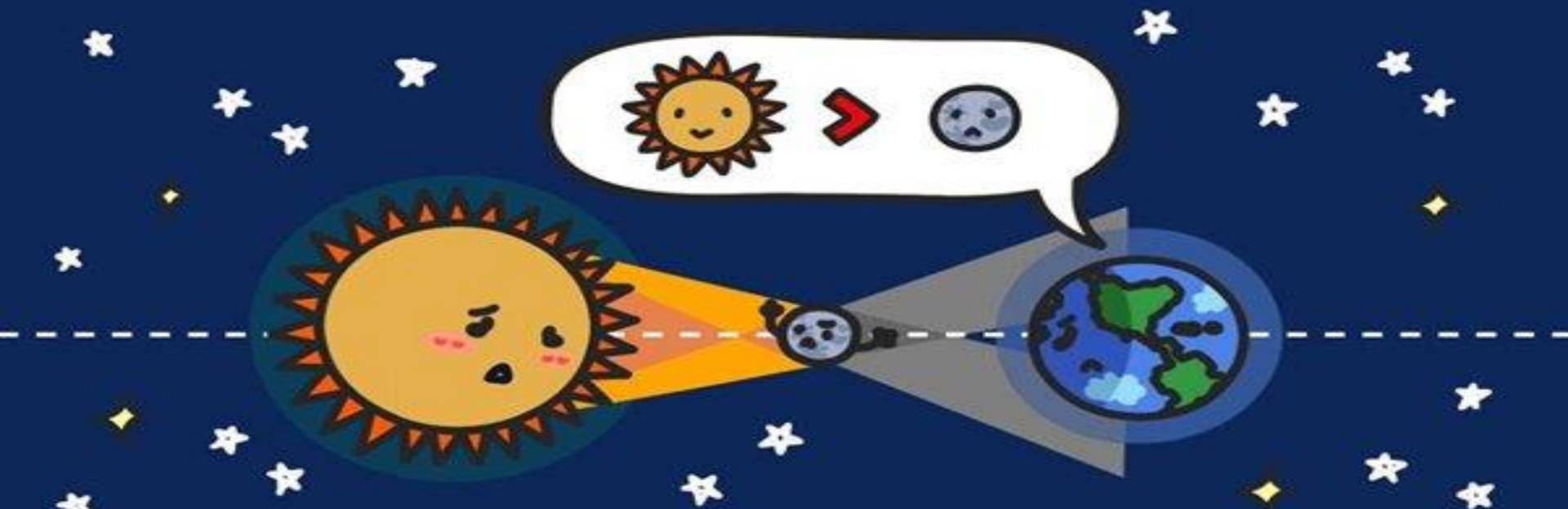
ถ้าดวงจันทร์มีขนาดปรากฏใหญ่กว่าดวงอาทิตย์
เล็กน้อย...ดวงจันทร์จะบดบังดวงอาทิตย์มืด

เรียกว่า สุริยุปราคาเต็มดวง

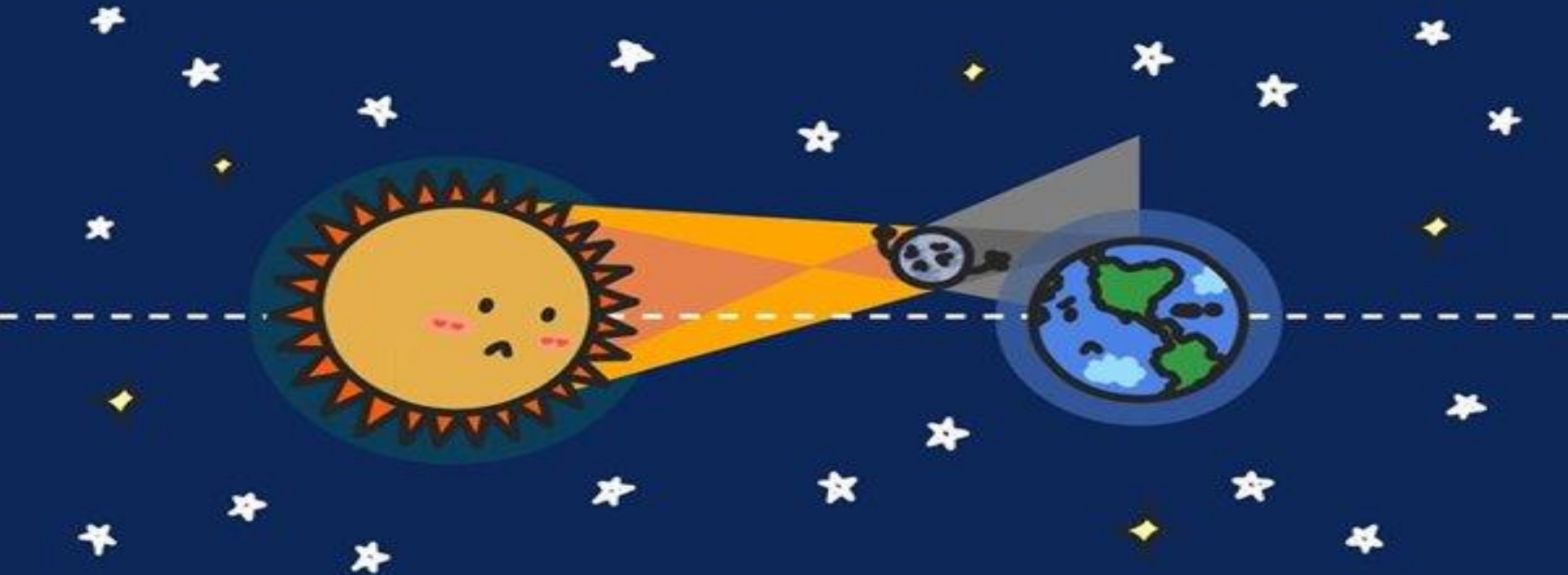
๒
ถ้าดวงจันทร์มีขนาดปรากฏเล็กกว่าดวงอาทิตย์
...ดวงจันทร์จะบดบังดวงอาทิตย์ไม่หมด

มองเห็นดวงอาทิตย์เป็นวงแหวนสว่าง
เรียกว่า สุริยุปราคาวงแหวน

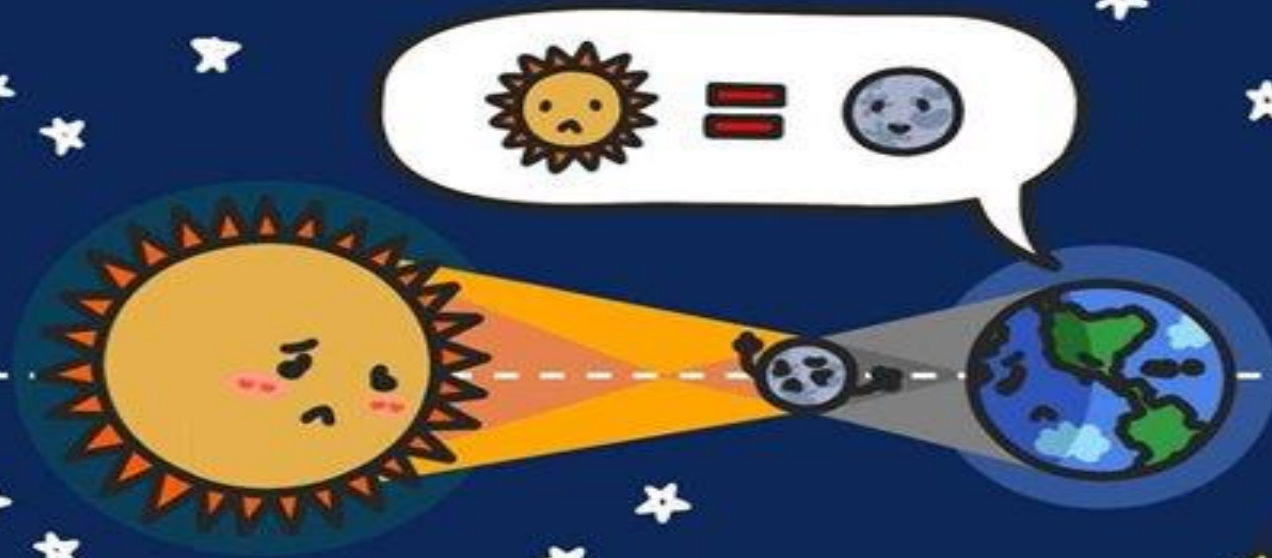
๒
ถ้าดวงจันทร์บังดวงอาทิตย์บางส่วน

มองเห็นดวงอาทิตย์แว่แว่
เร็วกว่า สุริยุปราคาบางส่วน

๒
ถ้าดวงจันทร์มีขนาดปรากฏ
ใกล้เคียงกับดวงอาทิตย์...

บางพื้นที่จะเห็นเป็นสุริยุปราคาเต็มดวง
บางพื้นที่เห็นเป็นสุริยุปราคาวงแหวน

เร็วกว่า สุริยุปราคาแบบผสม

ประเภทของสุริยุปราคา
แบ่งสุริยุปราคาออกได้เป็น ๓ ประเภท

๑. สุริยุปราคาเต็มดวง เกิดขึ้นเมื่อดวงจันทร์โคจรมาอยู่ระหว่างดวงอาทิตย์และโลกในระนาบเดียวกัน และบดบังดวงอาทิตย์ไว้ทั้งหมด ทำให้เกิดเงามืด

๒. สุริยุปราคาวงแหวน เกิดขึ้นในลักษณะคล้ายสุริยุปราคาเต็มดวง แต่เนื่องจากเรามองเห็นดวงจันทร์ในขณะนั้นมีขนาดเล็กกว่า ดวงอาทิตย์ จึงยังเหลือขอบของดวงอาทิตย์ให้เห็นเป็นแสงสว่างได้

๓. สุริยุปราคาบางส่วน

เกิดขึ้นเมื่อดวงจันทร์โคจรมา
อยู่ระหว่างดวงอาทิตย์และโลก
แต่ไม่ได้อยู่ในระนาบเดียวกัน
โดยสมบูรณ์ ดวงจันทร์จึงบดบัง
ดวงอาทิตย์เพียงบางส่วน
เท่านั้น เราจึงเห็นดวงอาทิตย์
ในลักษณะเป็นเสี้ยว

(ขอขอบคุณ <https://www.it24hrs.com/2012/solar-eclipse-21-may-2012-2555/>)

การสังเกตสุริยุปราคา

จำเป็นต้องมองผ่านอุปกรณ์กรองแสงต่าง ๆ
ตาของเราไม่สามารถมองดวงอาทิตย์ตรง ๆ
ได้โดยปราศจากเครื่องป้องกันสายตา

(ขอขอบคุณ <https://mgronline.com/science/detail/9600000085887>)

ใบงานที่ ๐๑

สุริยุปราคา

- คำชี้แจง :
๑. ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสม
 ๒. ศึกษาความรู้จากใบความรู้
 - การเกิดสุริยุปราคา
 ๓. ให้นักเรียนสรุปความรู้เป็นแผนผังความคิด
 ๔. ส่งตัวแทนนำเสนอผลงาน

สรุป

สุริยุปราคา เป็นปรากฏการณ์ ตามธรรมชาติ
ที่ดวงจันทร์ โลก และดวงอาทิตย์ โคจรมาอยู่ใน
แนวเส้นตรง ทำให้ดวงจันทร์บังดวงอาทิตย์ และเงา
ของดวงจันทร์จึงตกมาบนบริเวณต่าง ๆ
บนโลก สุริยุปราคาหรือเรียกอีกอย่างว่า สุริยะคราส